LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO 2007 M. SPALIO 16 D. ĮSAKYMO NR. V-835 „DĖL LIETUVOS MEDICINOS NORMOS MN 24:2007 „GYDYTOJO ODONTOLOGO PADĖJĖJAS. TEISĖS, PAREIGOS, KOMPETENCIJA IR ATSAKOMYBĖ“ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2017 m. rugsėjo 8 d. Nr. V-1069
Vilnius

P a k e i č i u Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. spalio 16 d. įsakymą Nr. V-835 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 24:2007 „Gydytojo odontologo padėjėjas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“ patvirtinimo“ ir jį išdėstau nauja redakcija:

„**LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS**

ĮSAKYMAS DĖL LIETUVOS MEDICINOS NORMOS MN 24:2017 „GYDYTOJO ODONTOLOGO PADĖJĖJAS“ PATVIRTINIMO

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos odontologijos praktikos įstatymo 4 straipsnio 6 dalimi:

1. T v i r t i n u Lietuvos medicinos normą MN 24:2017 „Gydytojo odontologo padėjėjas“ (pridedama).

2. P a v e d u įsakymo vykdymą kontroliuoti viceministrui pagal veiklos sritį.“

Sveikatos apsaugos ministras Aurelijus Veryga

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. spalio 16 d. įsakymu
Nr. V-835
(Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2017 m. rugsėjo 8 d. įsakymo
Nr. V-1069
redakcija)

LIETUVOS MEDICINOS NORMA MN 24:2017
GYDYTOJO ODONTOLOGO PADĖJĖJAS

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Ši Lietuvos medicinos norma nustato gydytojo odontologo padėjėjo veiklos reikalavimus, teises, pareigas ir kompetenciją.

2. Ši Lietuvos medicinos norma privaloma visiems gydytojo odontologo padėjėjams, dirbantiems Lietuvos Respublikoje, jų darbdaviams ir institucijoms, rengiančioms šiuos specialistus, tobulinančioms jų profesinę kvalifikaciją bei kontroliuojančioms jų veiklą.

3. Gydytojo odontologo padėjėjas savo veikloje vadovaujasi burnos priežiūros specialisto praktiką ir burnos priežiūros paslaugų teikimą reglamentuojančiais teisės aktais, šia Lietuvos medicinos norma, įstaigos, kurioje dirba, įstatais (nuostatais), vidaus tvarkos taisyklėmis bei savo pareigybės aprašymu.

4. Šioje Lietuvos medicinos normoje vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys:

4.1. **Gydytojo odontologo padėjėjas** – asmuo, teisės aktų nustatyta tvarka įgijęs gydytojo odontologo padėjėjo profesinę kvalifikaciją.

4.2. **Gydytojo odontologo padėjėjo praktika** – teisės aktais reglamentuotos gydytojo odontologo padėjėjo, turinčio galiojančią burnos priežiūros specialisto praktikos licenciją verstis burnos priežiūros specialisto praktika pagal gydytojo odontologo padėjėjo profesinę kvalifikaciją, teikiamos burnos priežiūros paslaugos.

4.3. Kitos šioje Lietuvos medicinos normoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos yra apibrėžtos asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

5. Gydytojo odontologo padėjėjo profesinė kvalifikacija įgyjama baigus aukštojo mokslo odontologinės priežiūros studijų programą arba baigus aukštojo mokslo slaugos studijų programą ir neformaliojo profesinio mokymo būdu įgijus kompetencijas, suteikiančias teisę dirbti gydytojo odontologo padėjėju. Užsienyje įgyta gydytojo odontologo padėjėjo profesinė kvalifikacija pripažįstama Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

6. Teisė verstis gydytojo odontologo padėjėjo praktika suteikiama asmeniui, teisės aktų nustatyta tvarka įgijusiam gydytojo odontologo padėjėjo profesinę kvalifikaciją ir turinčiam teisės aktų nustatyta tvarka išduotą galiojančią burnos priežiūros specialisto praktikos licenciją, suteikiančią teisę verstis burnos priežiūros specialisto praktika pagal gydytojo odontologo padėjėjo profesinę kvalifikaciją.

7. Gydytojo odontologo padėjėjas dirba bendradarbiaudamas su gydytojais odontologais, gydytojais odontologais specialistais, kitais asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros specialistais.

8. Gydytojo odontologo padėjėjas verčiasi gydytojo odontologo padėjėjo praktika įstaigose, turinčiose galiojančią odontologinės priežiūros (pagalbos) įstaigų licenciją teikti odontologinės priežiūros (pagalbos) ir (ar) burnos priežiūros paslaugas, kurias pagal teisės aktų reikalavimus kartu

su gydytojais odontologais ar gydytojais odontologais specialistais turi teikti ir gydytojo odontologo padėjėjas.

II SKYRIUS
TEISĖS

9. Gydytojo odontologo padėjėjas turi teisę:

9.1. verstis gydytojo odontologo padėjėjo praktika Lietuvos Respublikos odontologijos praktikos įstatymo, šios Lietuvos medicinos normos ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka;

9.2. teikti pasiūlymus darbdaviui dėl darbo sąlygų gerinimo teikiamų paslaugų kokybei užtikrinti;

9.3. į saugias ir sveikas darbo sąlygas;

9.4. dalyvauti įgyvendinant darbuotojų saugos ir sveikatos priemones;

9.5. gauti darbui būtiną informaciją apie jo veiklą reglamentuojančius įstatymus ir kitus teisės aktus;

9.6. atsisakyti teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugas, jei tai prieštarauja odontologų profesinės etikos principams arba gali sukelti realų pavojų paciento ar gydytojo odontologo padėjėjo sveikatai ar gyvybei, išskyrus atvejus, kai teikiama būtinoji medicinos pagalba;

9.7. organizuoti burnos sveikatos gerinimo programų įgyvendinimą ir vykdyti tų programų priemones;

9.8. dalyvauti ligų profilaktikos, diagnostikos ir gydymo bei kitose sveikatinimo programose, mokslinėje tiriamojoje ir pedagoginėje veikloje;

9.9. tobulinti profesinę kompetenciją, persikvalifikuoti Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

10. Gydytojo odontologo padėjėjas gali turėti ir kitų Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytų teisių.

III SKYRIUS
PAREIGOS

11. Gydytojo odontologo padėjėjas privalo:

11.1. vykdyti gydytojo odontologo padėjėjo praktikos veiklą, laikydamasis nustatytų profesinių pareigų, verstis šia praktika pagal kompetenciją, nurodytą šios Lietuvos medicinos normos VII skyriuje, neviršyti šios kompetencijos, savo veikloje vadovautis galiojančiais teisės aktais, užtikrinti teikiamų burnos priežiūros paslaugų kokybę;

11.2. laikytis licencijuojamos veiklos – gydytojo odontologo padėjėjo praktikos – sąlygų;

11.3. turėti burnos priežiūros specialisto spaudą, kurio numeris suteikiamas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. sausio 6 d. įsakymo Nr. V-1 „Dėl Numerio sveikatos specialisto spaudui suteikimo ir panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka;

11.4. tapti Lietuvos Respublikos odontologų rūmų nariu Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

11.5. tobulinti savo profesinę kvalifikaciją Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

11.6. Burnos priežiūros specialistų praktikos licencijavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. spalio 11 d. įsakymu Nr. V-700 „Dėl Burnos priežiūros specialistų praktikos licencijavimo taisyklių patvirtinimo“, nustatyta tvarka kas 5 metai pranešti licencijas išduodančiai institucijai apie profesinės praktikos tobulinimą ir burnos priežiūros praktiką;

11.7. teikti būtinąją medicinos pagalbą;

11.8. laikytis Odontologų profesinės etikos kodekso, gerbti pacientų teises, jų nepažeisti;

11.9. teikti informaciją apie paciento sveikatą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

11.10. naudoti tik teisės aktų reikalavimus atitinkančias medicinos priemones (prietaisus); užtikrinti, kad medicinos priemonės (prietaisai) būtų naudojamos teisės aktų nustatyta tvarka ir vadovaujantis gamintojų su medicinos priemonėmis (prietaisais) pateikta informacija;

11.11. tvarkyti profesinės praktikos dokumentus ir teikti statistikos ir kitus privalomosios atskaitomybės duomenis Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

11.12. laikytis Lietuvos Respublikos sveikatos sistemą reglamentuojančių įstatymų, įstaigos, kurioje dirba, patvirtintų vidaus dokumentų ir kitų teisės aktų nuostatų;

11.13. vykdyti saugos darbe taisyklių ir higienos normų reikalavimus;

11.14. paaiškinti gydytojo odontologo padėjėjo praktikos aplinkybes Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos, teisėsaugos institucijų prašymu;

11.15. skatinti sveiką gyvenseną, ligų profilaktikos ir sveikatos saugojimo bei ugdymo priemones;

11.16. taikyti Lietuvos Respublikoje tik medicinos mokslo ir praktikos įrodymais pagrįstus, saugius tyrimo, diagnostikos ir gydymo metodus, išskyrus kituose teisės aktuose nustatytus atvejus;

11.17. pastebėjus kito sveikatos priežiūros specialisto padarytą klaidą nedelsiant informuoti tą klaidą padariusį asmenį ir sveikatos priežiūros įstaigos vadovą;

11.18. bendradarbiauti su sveikatos priežiūros specialistais;

11.19. vykdyti kitas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytas pareigas.

IV SKYRIUS
KOMPETENCIJA

12. Gydytojo odontologo padėjėjo kompetenciją sudaro žinios, gebėjimai ir įgūdžiai, kuriuos jis įgyja baigęs aukštojo mokslo odontologinės priežiūros studijų programą arba baigęs aukštojo mokslo slaugos studijų programą ir neformaliojo profesinio mokymo būdu įgijus kompetencijas, suteikiančias teisę dirbti gydytojo odontologo padėjėju, bei nuolat tobulinant įgytą profesinę kvalifikaciją, atsižvelgiant į nuolatinę odontologijos mokslo ir praktikos pažangą.

13. Gydytojo odontologo padėjėjas turi žinoti:

13.1 nacionalinės ir tarptautinės sveikatos politikos nuostatas;

13.2. sveikatos teisės, sveikatos ekonomikos bei vadybos pagrindus, sveikatos draudimo sistemą;

13.3. odontologinės priežiūros (pagalbos) įstaigos veiklos organizavimo ir vykdymo teisinius pagrindus;

13.4. odontologinę sveikatos priežiūrą reglamentuojančius teisės aktus;

13.5. odontologinių sveikatos priežiūros įstaigų administravimo ypatumus;

13.6. odontologijos specialistų komandinio darbo ir komandos formavimo principus;

13.7. sveikatos stiprinimo principus ir ligų profilaktiką;

13.8. sveikų dantų išsaugojimo principus ir būdus, odontologinių ligų profilaktikos organizavimą, priemones ir būdus, sveikatinimo ir profilaktinių priemonių taikymo kriterijus, sveikos gyvensenos ir racionalios mitybos principus;

13.9. darbuotojų saugos ir sveikatos principus;

13.10. infekcijų kontrolės pagrindus;

13.11. medicinos priemonių (prietaisų) veikimo ir valdymo principus;

13.12. šiuolaikines odontologijos technologijas, darbo įrankius, prietaisus, įrenginius ir priemones, medžiagas, jų poveikį aplinkai, sveikatai;

13.13. dokumentų rengimo, tvarkymo ir apskaitos pagrindus, medicinos statistikos pagrindus, sveikatos draudimo pagrindus, sveikatos teisės pagrindus, mokėti naudotis informacinėmis ir ryšio technologijomis.

14. Gydytojo odontologo padėjėjas turi išmanyti:

14.1. žmogaus organizmo sandarą, organų bei organų sistemų funkcijas;

14.2. veido ir žandikaulių srities, burnos ir dantų anatomiją ir fiziologiją;

14.3. įvairių amžiaus grupių asmenų fizinės ir psichikos raidos etapus ir jų ypatumus;

14.4. dažniausiai pasitaikančių organizmo sistemų, infekcinių ir paveldimų ligų, susijusių su veido ir žandikaulių patologija, simptomus, plitimo būdus ir galimas komplikacijas;

14.5. odontologines ligas, jų rizikos veiksnius, gydymo principus ir profilaktiką;

14.6. veido, žandikaulių ir burnos organų srities patologijos pagrindus;

14.7. vaikų, neįgaliųjų ir specialiųjų poreikių turinčių asmenų psichologijos ir bendravimo su jais bei tėvais ar kitais atstovais pagal įstatymą ypatumus;

14.8. vaistų farmakokinetikos ir farmakodinamikos pagrindus, odontologinės farmakologijos pagrindus, vaistų ir odontologinių medžiagų laikymo taisykles ir vartojimo būdus;

14.9. užkrečiamųjų ligų profilaktikos priemones, pacientų izoliavimo tvarką;

14.10. mokslinio tyrimo planavimo pagrindus ir biomedicininių tyrimų etikos reikalavimus;

14.11. saugos darbe ir sveikatos saugos organizavimą bei valdymo teisinius pagrindus;

14.12. profesinių ligų ir nelaimingų atsitikimų darbe profilaktikos tvarką, nustatytą Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų;

14.13. darbo su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais reikalavimus, radiacinės saugos užtikrinimo sąlygas;

14.14. darbo ergonomikos principus;

14.15. odontologinius instrumentus, odontologinių priemonių (prietaisų) veikimo principus;

14.16. odontologines medžiagas, jų saugaus naudojimo principus;

14.17. odontologinių instrumentų dezinfekavimo ir sterilizavimo principus;

14.18. būtinosios medicinos pagalbos teikimo pagrindus;

14.19. skausmo malšinimo būdus.

15. Gydytojo odontologo padėjėjas turi gebėti:

15.1. atpažinti sveiką danties audinį;

15.2. atpažinti sveiką burnos gleivinę;

15.3. atpažinti sveikas dantenas;

15.4. pagal išorinius požymius atpažinti sveiką veido ir žandikaulių sistemą;

15.5. mokyti pacientą ir jo artimuosius burnos ligų profilaktikos, burnos higienos;

15.6. atpažinti odontologinių ligų simptomus, plitimo būdus, galimas komplikacijas;

15.7. įvertinti bendrąją paciento būklę pagal išorinius požymius;

15.8. asistuoti gydytojui odontologui, gydytojui odontologui specialistui, burnos higienistui, jiems atliekant įvairias odontologinio gydymo, diagnostikos ir profilaktikos procedūras;

15.9. pildyti paciento kortelę diktuojant gydytojui odontologui, gydytojui odontologui specialistui, burnos higienistui pagal įstaigoje nustatytą tvarką, po procedūrų pažymėti pacientui naudotų sterilizuotų gaminių atsekamumo identifikacinius duomenis;

15.10. paruošti pacientą odontologinėms gydomosioms, diagnostinėms, profilaktinėms procedūroms, naudoti paciento apsaugos priemones;

15.11. stebėti paciento sveikatos būklę odontologinių procedūrų metu, atpažinti gyvybei pavojingas būkles ir tinkamai į jas reaguoti, suteikti pirmąją medicinos pagalbą;

15.12. matuoti pacientų kraujo spaudimą, skaičiuoti pulsą, stebėti kitus gyvybinius požymius;

15.13. paruošti odontologo darbo vietą pagal aseptikos ir antiseptikos reikalavimus;

15.14. dirbti su odontologijoje naudojamais medicinos prietaisais, įranga, įrenginiais, instrumentais ir medžiagomis pagal paskirtį, juos prižiūrėti;

15.15. paruošti odontologines medžiagas gydytojui odontologui;

15.16. asistuojant naudoti suspausto oro ir vakuumo prietaisus;

15.17. atlikti burnos ertmės irigacijas, hidromasažą;

15.18. išimti iš paciento burnos ir išvalyti išimamus protezus;

15.19. nuimti laikinus vainikėlius, nenaudojant besisukančių instrumentų;

15.20. uždėti ir nuimti koferdamą;

15.21. parinkti atspaudams šaukštus, palaikyti juos burnoje su atspaudine mase, atspaudą išimti iš burnos;

15.22. parinkti laikinus vainikėlius, kuriuos galutinai pritaiko ir cementuoja gydytojas odontologas;

15.23. pašalinti cemento perteklių nuo klinikinių vainikėlių ir dantų;

15.24. nulieti atspaudinius diagnostinius modelius;

15.25. paaiškinti ir pademonstruoti pacientui, kaip naudotis išimamais protezais, ortodontiniais ar kitais įtaisais, kad pacientas išmoktų tai atlikti pats;

15.26. naudoti ėsdiklį plombuojant dantis;

15.27. uždėti ir nuimti periodonto tvarstį, išimti siūlus;

15.28. poliruoti plombas, nenaudojant aštrių besisukančių instrumentų;

15.29. atlikti injekcijas į poodį, raumenis, veną;

15.30. atlikti aplikacinę nejautrą;

15.31. tvarstyti, prižiūrėti burnos ir veido žaizdas;

15.32. transportuoti ligonį po odontologinių traumų ar sudėtingų operacijų;

15.33. padaryti dantų rentgeno nuotraukas;

15.34. paruošti tirpalus radiogramoms ryškinti ir fiksuoti;

15.35. paruošti ir siųsti biologinės medžiagos mėginius diagnostiniam ištyrimui;

15.36. uždėti šilumos ar šalčio aplikacijas;

15.37. gaminti ir naudoti dezinfekuojančius tirpalus;

15.38. dezinfekuoti ir sterilizuoti instrumentus, įrangą, medicinos priemones (prietaisus) ar jų dalis;

15.39. vykdyti infekcijų prevenciją, kontrolę, registraciją;

15.40. suteikti reikiamą informaciją pacientui ir jo artimiesiems pagal teisės aktų reikalavimus;

15.41. tvarkyti medicininės atliekas;

15.42. vadovaujantis gydytojo paskyrimais tiksliai ir metodiškai atlikti paskirtas procedūras;

15.43. dirbti asmens sveikatos priežiūros specialistų komandoje;

15.44. naudotis šiuolaikinėmis informacinėmis technologijomis, dirbti su įdiegtomis kompiuterinėmis programomis;

15.45. susirasti, tvarkyti, kaupti, sisteminti ir perduoti informaciją;

15.46. įsisavinti ir gydytojui odontologui ar gydytojui odontologui specialistui prižiūrint taikyti naujas odontologijos ir burnos priežiūros metodikas bei technologijas.

_____